

PRIJEDLOG IZMJENA I DOPUNA PRAVILNIKA O NAČINU PRAĆENJA I
OCJENJIVANJA UČENIKA U OSNOVNOJ ŠKOLI, GIMNAZIJAMA TE
OPĆEOBRAZOVNIH PREDMETA U STRUKOVNIM I UMJETNIČKIM ŠKOLAMA

OSNOVNE ODREDBE

Članak 1.

Ovim se pravilnikom propisuje način praćenja redovnog učenika/učenice osnovne škole, općeobrazovnih predmeta u strukovnim i umjetničkim školama te gimnazijama (u daljnjem tekstu škole), provjeravanje, ispitivanje i ocjenjivanje njegova znanja, vještina, razvoja sposobnosti i primjene stečenih znanja te prava i dužnosti učitelja/nastavnika, učenika i njihovih roditelja/skrbnika (u daljnjem tekstu: roditelja) u postupcima praćenja, provjeravanja i ocjenjivanja učenika tijekom nastavne godine.

Članak 2.

U skladu s odredbama ovoga pravilnika pod praćenjem učenika podrazumijeva se sustavno bilježenje zapažanja o razvoju učenikovih interesa, motivacije i razvoja sposobnosti, postignuća u usvajanju odgojno-obrazovnih sadržaja nastavnog predmeta ili odgojno-obrazovnog područja, odnos prema radu i postavljenim zadacima te odgojnim vrijednostima.

Pod vrednovanjem podrazumijeva se praćenje i ocjenjivanje učenikovih postignuća i uspjeha u ostvarivanju zadaća nastavnog predmeta ili odgojno-obrazovnog područja tijekom školske godine.

Ocjenjivanje je postupak vrednovanja svih važnih činjenica o učenikovim postignućima tijekom praćenja i ispitivanja, a izražava se ocjenom u skladu sa zakonom.

Članak 3.

Tijekom praćenja učenikova razvoja, u rubriku bilježaka u imeniku, upisuju se samo ona zapažanja iz članka 2., stavka 1. ovoga pravilnika koja su učitelju/nastavniku u praćenju učenika uočljiva, a učeniku/učenici i roditelju razumljiva, te koja učitelju/nastavniku mogu pripomoći u konačnom ocjenjivanju uspjeha iz nastavnog predmeta.

U rubriku bilježaka treba evidentirati usmene provjere.

Članak 4.

Učenikovo postignuće provjerava se i ocjenjuje u razrednom odjelu i obrazovnoj skupini individualnim i skupnim oblicima: razgovorima i ispitivanjem, izradom kreativnih/stvaralačkih, pisanih, grafičkih, praktičnih, tehničkih i drugih zadaća, rješavanjem zadataka objektivnog tipa, višeminutnim kontrolnim provjerama znanja, nastupima i drugim odgovarajućim oblicima i postupcima.

Članak 5.

Učitelj i nastavnik u školama provjerava i ocjenjuje znanje, vještine i navike učenika tako da:

- poštuje osobnost učenika
- potiče učenikovo samopouzdanje i osjećaj napredovanja
- omogućuje učeniku/učenici da se javi za provjeru znanja ukoliko je to u konkretnoj situaciji moguće

- osposobljava učenika za samoučenje, samoprocjenu vlastitog znanja i procjenu znanja drugih učenika
- uvažava poznavanje i razumijevanje nastavnog gradiva
- uvažava sposobnost analize i interpretacije gradiva
- uvažava sposobnost stvaralačke primjene znanja, usvojenih vještina i navika
- koristi se različitim načinima provjeravanja i ocjenjivanja u odnosu na sadržaj i razred
- omogućava učeniku/učenici razvoj i iskazivanje kritičkog mišljenja
- potiče i razvija demokratizaciju odnosa učenika i učitelja ili učenika i nastavnika.

Članak 6.

Ocjenjivanje učenika je javno. Javnost ocjenjivanja se osigurava:

- upoznavanjem elemenata i kriterija ocjenjivanja
- ocjenjivanjem u razrednom odjelu
- informiranjem učenika i roditelja o postignutim rezultatima
- uvidom u učenikove pisane i druge radove
- upoznavanjem s opsegom nastavnog gradiva koje se ocjenjuje u pojedinim obrazovnom razdobljima
- javnim priopćavanjem svake ocjene koja se unosi u imenik učenika.

Članak 7.

Učenik/učenica tijekom polugodišta mora biti ocijenjen iz svakog elementa ako to izvedbeni program omogućava.

U predmetima zastupljenim s tri i više sati tjedno učenik/učenica mora tijekom polugodišta imati najmanje dvije ocjene u svim elementima ako to izvedbeni program omogućava.

U elementima iz kojih je moguća usmena provjera znanja učenik/učenica mora biti najmanje jedanput usmeno ocijenjen.

U slučaju dugotrajne bolesti učenika ili zbog drugog razloga koji onemogućuje ocjenjivanje, izuzimaju se uvjeti iz prethodna dva stavka.

Ocjenjivanje vremenski mora biti raspoređeno tijekom cijeloga obrazovnog razdoblja ukoliko je učenik redovito pohađao nastavu.

Učenici, aktivni sportaši po kriterijima nadležnih športskih saveza ili po kriterijima Hrvatskoga olimpijskog odbora i učenici istaknuti umjetnici po kriterijima nadležnih institucija, mogu u dogovoru s predmetnim učiteljima ili nastavnicima dogovarati vrijeme i opseg nastavnog gradiva koje će odgovarati.

Članak 8.

Osnovni elementi ocjenjivanja učenika u postupcima provjeravanja:

- poznavanje i razumijevanje nastavnih sadržaja
 - usmeno i pisano izražavanje
 - praktična i kreativna primjena naučenog gradiva
 - razvijenost vještina
 - načini sudjelovanja u usvajanju nastavnih sadržaja
 - napredak u razvoju njegovih ostalih psihofizičkih sposobnosti i mogućnosti.
- Uspjeh učenika u ocjenjivanju njegova uratka, odnosno praktičnoga rada, pokusa ili izvođenja laboratorijske i druge vježbe, ocjenjuje se na temelju primjene učenikova znanja u izvođenju zadatka, samostalnosti i pokazanih vještina, korištenju materijala, alata, instrumenata i drugih pomagala te primjeni sigurnosnih mjera prema sebi, drugima i okolišu.

Članak 9.

Vladanje učenika vrednuje se na temelju njegova odnosa prema radu, drugim učenicima, učiteljima/nastavnicima i ostalim djelatnicima u školi, školskoj imovini, društvenom i prirodnom okružju.

Članak 10.

Oblici, elementi i mjerila provjeravanja i ocjenjivanja učenikova postignuća u određenom nastavnom predmetu ili odgojno-obrazovnom području propisuju se programima Ministarstva. Ako oblici, elementi i mjerila provjeravanja i ocjenjivanja nisu propisani, određuje ih učitelj/nastavnik u skladu s izvedbenim nastavnim programom, suvremenim, stručnim, pedagoškim i dokimologijskim spoznajama te odredbama ovoga pravilnika.

Članak 11.

U prvom polugodištu prvoga razreda osnovne škole učitelj prati učenikova postignuća, ali ga ne ocjenjuje bročano nego ga odgojnim postupcima i mjerama potiče i priprema na vrednovanje i ocjenjivanje njegova uspjeha i postignuća.

Članak 12.

Ocjene iz svih predmeta, moraju biti poticaj u osobnom razvoju učenika. Ocjena iz likovne, glazbene, tjelesne i zdravstvene kulture u osnovnoj školi mora biti dodatni poticaj u osobnom razvoju učenika u tom području, a u postupcima provjeravanja i ocjenjivanju, moraju se poštivati učenikove sposobnosti. Vrednovanje učenikovih postignuća iz likovne, glazbene, tjelesne i zdravstvene kulture u razrednoj nastavi izražava se opisno.

Članak 13.

Prava i obveze roditelja:

- roditelj ima pravo biti izvješćivan o redovitosti pohađanja nastave, radu, zalaganju, uspjehu i vladanju svog djeteta
- roditelj ima pravo od škole tražiti stručnu potporu u rješavanju odgojno-obrazovnih problema djeteta
- roditelj ima obvezu redovito pratiti učenikovo pohađanje nastave, njegov rad i napredovanje te surađivati s razrednikom/razrednicom i školom u rješavanju učenikovih teškoća u odgojno-obrazovnom procesu
- roditelji ili skrbnici obvezni su tijekom polugodišta najmanje dva puta informirati se kod razrednika o pohađanju nastave te o radu i napredovanju učenika.

Članak 14.

Informiranje roditelja o učeniku/učenicima:

- razrednik je obvezan najmanje četiri puta u nastavnoj godini (dva puta u prvom i dva puta u drugom polugodištu) izvješćivati roditelje ili skrbnike na roditeljskim sastancima o učenikovoju motivaciji, interesu i razvoju njegovih sposobnosti te o njegovu radu, zalaganju, uspjehu, izostancima i vladanja
- razrednik mora jedanput tjedno imati termin za individualne razgovore s roditeljima ili skrbnicima

- ako roditelji ili skrbnici nisu u mogućnosti dolaziti na roditeljske sastanke i individualne razgovore, razrednik je dužan najmanje dva puta u polugodištu obavijestiti ih u pisanom obliku o učenikovu uspjehu
- roditelj ili skrbnik dužan je pisanim putem obavijestiti školu o razlogu nedolaska
- roditelji ili skrbnici mogu dobiti tijekom nastavne godine sve potrebne informacije iz stavka 1. i 2. ovog članka osim u posljednjem tjednu prije kraja prvog polugodišta i posljednja dva tjedna prije završetka nastavne godine
- ako razrednik ili učitelj/nastavnik odbija roditelju ili skrbniku dati pravodobne i potrebne obavijesti o postignućima i uspjehu učenika, roditelj ili skrbnik ima pravo o tome izvijestiti ravnatelja/ravnateljicu škole
- ukoliko ni nakon toga roditelj ili skrbnik ne dobije potrebne obavijesti o postignućima i uspjehu učenika, roditelj ili skrbnik ima pravo o tome izvijestiti nadležne službe Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa.

Članak 15.

Ravnatelj je obvezan razmotriti svaki potpisani (imenom i prezimenom) pisani prigovor roditelja na primjenu elemenata i mjerila pri provjeravanju i ocjenjivanju učenika te na ponašanje učitelja/nastavnika na nastavnom satu.

Ravnatelj o pisanom prigovoru roditelja može obavijestiti nadležne institucije.

USMENO PROVJERAVANJE I OCJENJIVANJE USPJEHA UČENIKA

Članak 16.

Usmeno provjeravanje i ocjenjivanje učenika i njihova znanja provodi se na svakom redovnom nastavnom satu, bez obveze najave.

U jednom danu učenika može se u pisanim oblikom provjeravati iz jednoga nastavnog predmeta i usmeno iz drugoga nastavnog predmeta, dakle, najviše iz dva predmeta.

Tijekom nastavnog sata usmeno provjeravanje i ocjenjivanje učenika može trajati do 10 minuta.

Učenik/učenica ima pravo u svakom polugodištu jedanput se ispričati iz pojedinog predmeta ako nije spreman za usmeno odgovaranje.

Ukoliko je učenik/učenica opravdano odsutan iz škole više od tjedan dana, mora biti pošteđen svih vrsta provjera znanja najmanje dva dana nakon povratka u školu.

Ukoliko su učenik/učenica opravdano odsutni iz škole više od mjesec dana moraju biti pošteđeni svih vrsta provjera znanja najmanje pet dana nakon povratka u školu.

PISANO PROVJERAVANJE I OCJENJIVANJE USPJEHA UČENIKA

Članak 17.

Učenika se u pisanom obliku provjerava i ocjenjuje samo iz predmeta za koje su nastavnim planom i programom Ministarstva propisani pisani oblici provjeravanja.

Obvezno se u pisanom obliku provjerava i ocjenjuje u nastavi hrvatskog jezika, stranih jezika i matematike.

Iz predmeta za koje nastavnim planovima i programima Ministarstva nisu propisani obvezni pisani oblici provjeravanja, učenikovo znanje može se, ali ne mora, provjeravati u pisanom obliku jedanput (1) u polugodištu ako je planirani godišnji fond nastavnog predmeta jedan sat tjedno, 1,5 sati, odnosno dva sata. Ako je planirani

godišnji fond nastavnog predmeta tri (3) i više sati tjedno, moguće je pisano provjeravanje 2 puta u polugodištu.

Pisane provjere se prethodno moraju planirati izvedbenim nastavnim programom predmeta.

Školske zadaće iz hrvatskog ne ulaze u broj predviđenih pisanih provjera.

Obavijest o pisanoj provjeri znanja učenik/učenica mora dobiti tjedan dana ranije.

Članak 18.

Učenica/učenik može tijekom polugodišta imati najviše tri višeminutne pisane provjere i/ili diktate iz materinskog i stranih jezika koji se ocjenjuju i upisuju.

Višeminutne provjere koje se ocjenjuju učitelji ili nastavnici dužni su učenicima najaviti najmanje dva dana prije pisanja provjere.

Članak 19.

Pisane provjere provode se tijekom nastavne godine isključivo poslije obrađenih i uvježbanih nastavnih cjelina. Učitelj/nastavnik dužan je učenike/učenice izvijestiti o opsegu gradiva koje će se u pisanom obliku provjeriti.

Ako nakon prve provedene pisane provjere više od 1/3 učenika dobije nedovoljnu ocjenu, pisanu provjeru treba ponoviti.

Nakon druge pisane provjere upisuje se postignuti rezultati.

Učitelj/nastavnik mora s učenicima utvrditi uzroke neuspjeha i o tome obavijestiti razrednika, stručnog suradnika i/ili ravnatelja.

Ukoliko postoje indicije da su učenici namjerno išli na ponavljane pisanog ispita (predani prazni testovi...) o tome treba obavijestiti ravnatelja i roditelje te poduzeti odgovarajuće mjere prema tim učenicima sukladno internim pravilnicima škole.

Ponovna pisana provjera provodi se nakon ponavljanja i utvrđivanja nastavnoga gradiva.

Učenici koji su pozitivno ocijenjeni ne moraju ponovno pisati pisanu provjeru.

Učenicima koji su kod prvog i drugog pisanog ocjenjivanja ocijenjeni pozitivno upisuje se viša ocjena.

Članak 20.

U jednom tjednu pisane provjere učenika iz članka 17. i 18. mogu se provoditi u jednom razrednom odjelu najviše dva (2) puta.

U jednom danu pisane se provjere iz članka 17. i 18. mogu provoditi samo iz jednog predmeta.

Ponovljeni ispiti ne ulaze u ograničenja iz ovog članka i članka 17. i 18.

Članak 21.

Odredbe i mjere kojima se sankcionira kršenje Pravilnika.

Ako učitelj/nastavnik utvrdi da je učenik tijekom pisane provjere znanja koristio i nakon prethodnog upozorenja nastavio koristiti nedopuštena sredstva ili pomagala, dobiva ocjenu nedovoljan. Učitelj mora odmah evidentirati korištenje nedopuštenih pomagala i o tome obavijestiti razrednika.

Razrednik je o istome dužan prvom prigodom obavijestiti roditelje ili skrbnike učenika. Ako se učitelj, nastavnik ili druga odgovorna osoba ne pridržava odredbi ovog pravilnika protiv njih bit će poduzete određene mjere u skladu sa Zakonom o radu i internim aktima škole.

Roditelj ili skrbnik koji ne ispunjavaju svoje obveze iz članka 13., stavak 3. i 4., škola može prijaviti nadležnim službama centra za socijalnu skrb i ostalim nadležnim

institucijama koje se bave odgojem i obrazovanjem i psihosocijalnom potporom učenicima.

Članak 22.

Na početku nastavne godine pisanom provjerom mogu se utvrđivati prethodno stečena znanja (tzv. uvodni ili inicijalni test).

Uvodni ili inicijalni test se ne ocjenjuje i može se provesti tek nakon prvog tjedna od početka nastavne godine.

Nakon pisane provjere, učitelj/nastavnik obavezan je upoznati učenike razinom usvojenosti prethodnoga gradiva i, prema potrebi, usmjeriti ih na ponavljanje određenih sadržaja.

Ako rezultati pisane provjere pokažu da većina učenika nema potrebno znanje za svladavanje novih nastavnih sadržaja, nastavnik će o tome izvijestiti razrednika, stručnog suradnika i/ili ravnatelja radi dogovora o načinu ponavljanja gradiva koje prethodno nije usvojeno ili je zaboravljeno.

Članak 23.

Pisana provjera znanja učenika ne smije se obavljati u tjednu nakon zimskih i proljetnih praznika.

Pisana provjera znanja, neovisno o njezinu trajanju, ne smije se pisati dan nakon vikenda osim u predmetima čija se tjedna satnica ostvaruje u ponedjeljak.

Pisana provjera znanja, neovisno o njezinu trajanju, ne smije se provoditi dan nakon blagdana ili školske ekskurzije.

Pisane provjere znanje ne smiju se provoditi tjedan prije završetka prvog polugodišta i dva tjedna prije kraja nastavne godine.

Pisana provjera znanja dan nakon vikenda ili blagdana dopuštena je samo ukoliko se većina učenika u razredu izjasni da to želi.

UPISIVANJE OCJENA I ZAKLJUČNO OCJENJIVANJE

Članak 24.

Nakon usmene provjere učitelj/nastavnik dužan je na istom nastavnom satu upisati ocjenu u odgovarajuću rubriku u imeniku i priopćiti je učeniku.

Kod pisanih oblika provjeravanja ocjena se upisuje najkasnije sedam dana nakon provjere osim u slučaju kada je učitelj/nastavnik opravdano odsutan.

Učenik ima pravo dobiti na uvid svoj pisani rad i tražiti obrazloženje ocjene.

Članak 25.

Zaključna ocjena iz nastavnog predmeta, na kraju polugodišta i nastavne godine, za svakog učenika mora biti odraz njegovih cjelokupnih odgojno-obrazovnih postignuća tijekom školske godine.

Ocjena mora biti utemeljena na bilješkama o praćenju učenika i na ocjenama upisanim u imenik prema svim elementima.

Zaključnu ocjenu za svaki nastavni predmet na kraju polugodišta i na kraju nastavne godine zaključuje učitelj/nastavnik koji je izvodio nastavu, a utvrđuje razredno vijeće, odnosno učiteljsko/nastavničko vijeće. Ako je učitelj/nastavnik bio spriječen zaključiti ocjenu, to će učiniti učitelj, nastavnik ili stručni suradnik kojeg ovlasti ravnatelj.

Zaključna ocjena iz nastavnog predmeta na kraju polugodišta i nastavne godine objavljuje se na zadnjem nastavnom satu.

Učenik ima pravo tražiti obrazloženje zaključne ocjene.

Učenici umjetničkih škola se uz redovito praćenje i ocjenjivanje tijekom nastavne godine, koje ostvaruje predmetni nastavnik, vrednuje i komisijski na kraju nastavne godine. Zaključna ocjena donosi se kao aritmetička sredina redovne godišnje ocjene nastavnika i komisijske ispitne ocjene.

Članak 26.

Nakon provedenoga postupka utvrđivanja ocjena iz pojedinih predmeta, opći uspjeh učenika utvrđuje razrednik jedinstvenom ocjenom koja je aritmetička sredina, zaokružena na cijeli broj, u skladu sa zakonom.

Članak 27.

Tijekom svakog razreda osnovne škole ispitno povjerenstvo Ministarstva može zadacima objektivnog tipa provjeravati stečeno znanje učenika.

Postignuti bodovi u provjeri iz stavka 1. ovoga članka ne utječu na konačni uspjeh učenika, a mogu biti jedno od mjerila za upis učenika u srednju školu, ako je to predviđeno odredbama Odluke o elementima i mjerilima za izbor kandidata za upis u prvi razred srednje škole. Vrijeme, sadržaj, opseg i postupak provjere znanja učenika utvrđuje ministar znanosti, obrazovanja i športa posebnim propisom.

Članak 28.

Ako učiteljsko vijeće na temelju zahtjeva roditelja da se preispita ocjena učenika iz pojedinog nastavnog predmeta, a u skladu sa člankom 59. Zakona o osnovnom školstvu, izmijeni zaključenu ocjenu, škola izdaje učeniku novu svjedodžbu i u matičnoj knjizi i drugoj dokumentaciji ispravlja prethodno upisanu ocjenu.

Članak 29.

Ako učenik, na temelju članka 62. Zakona o srednjem školstvu, (NN, 19/92, 26/93, 27/93, 50/95, 59/01, 114/01, 69/03 i 81/05) podnese zahtjev za polaganjem ispita pred povjerenstvom, razredno vijeće obvezno je izjasniti se u roku 24 sata od primitka učenikova zahtjeva. Ako razredno vijeće utvrdi da postoje opravdani razlozi za polaganje ispita, izabrat će ispitno povjerenstvo koje će provesti ispit u roku sljedećih 48 sati.

Ispitno povjerenstvo čine tri člana: predmetni nastavnik, sustručnjak te razrednik ili njegov zamjenik.

Predsjednik ispitnog povjerenstva ne može biti ispitivač. U opravdanim slučajevima, za člana povjerenstva može biti imenovan nastavnik sustručnjak iz druge škole.

Na zahtjev učenika iz stavka 1. ovoga članka razredno vijeće može donijeti odluku o izuzeću predmetnog nastavnika iz sastava ispitnog povjerenstva, ako ocijeni da je zahtjev učenika o izuzeću opravdan.

Razredno vijeće može na zahtjev učitelja ili nastavnika donijeti odluku o njegovu izuzeću iz ispitnog povjerenstva.

Nakon ispitnog postupka ocjena ispitnog povjerenstva je konačna.

Članak 30.

Ako se ispit iz članka 29. provodi u pisanom obliku i usmeno, najprije se provodi pisani dio ispita, a zatim usmeni.

Tijekom pisanog ispita mora biti nazočan jedan član ispitnog povjerenstva.

Članak 31.

Pisani dio popravnog ili predmetnog ispita za predmete u kojima se provodi traje do dva školska sata.

Usmeni dio ispita smije trajati od 20 minuta do 30 minuta.

Ispitivač priprema pitanja i teme za usmeni i pisani ispit koji moraju biti u skladu s nastavnim planom i programom pojedinog nastavnog predmeta za određeni razred.

Učenik osnovne i srednje škole polaže popravni ili predmetni ispit u rokovima određenim Zakonom o osnovnom i srednjem školstvu, Statutom škole i kalendarom rada škole.

Ispitno povjerenstvo ocjenjuje učenika na temelju prijedloga ispitivača neposredno nakon usmenog ispita i o tome odmah izvješćuje učenika.

Članak 32.

O ispitu pred povjerenstvom vodi se zapisnik.

Zapisnik vodi član ispitnog povjerenstva kojeg odredi predsjednik.

U zapisnik se upisuju osobni podaci o učeniku, pitanja na pisanom i usmenom dijelu ispita, ocjena pisanog dijela ispita i ocjena za svaki usmeni odgovor na pitanje.

Zaključna ocjena utvrđuje se na temelju ocjene iz pisanog i usmenog dijela. Ako je pisani dio ocijenjen ocjenom nedovoljan, učenik ima pravo polagati usmeni dio ispita.

Zapisnik potpisuju svi članovi povjerenstva odmah nakon suglasnosti o zaključnoj ocjeni. Ako se član povjerenstva ne slaže s pojedinom ocjenom, u zapisniku će potpisati svoje izdvojeno mišljenje.

Zapisniku se prilaže učenikov pisani rad.

Članak 33.

U matičnu knjigu ocjene iz imenika upisuje razrednik ili druga ovlaštena osoba.

Na temelju ocjena upisanih u matičnu knjigu razrednik ili druga ovlaštena osoba ispisuje učenikovu svjedodžbu.

Ravnatelj ne smije potpisati svjedodžbu ako učenikove ocjene nisu upisane u matičnu knjigu.

ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 34.

Ravnatelj škole dužan je upoznati sve učitelje/nastavnike o odredbama ovoga pravilnika.

O oblicima, elementima i mjerilima praćenja, provjeravanja i ocjenjivanja učenike izvješćuje učitelj/nastavnik na početku nastavne godine, a učenikove roditelje razrednik na prvom roditeljskom sastanku.

Članak 35.

Pravilnik stupa na snagu osmoga dana nakon objavljivanja u "Narodnim novinama".

Zavod za školstvo Republike Hrvatske